

recuperarea

recuperarea

ce urmează
după
dependență

Traducere din engleză de
Anca Bărbulescu

LESLIE JAMISON

 Narator

POVESTI
REALE,
BINE
SCRISE

Titlul original al acestei cărți este:

The Recovering: Intoxication and Its Aftermath de Leslie Jamison.

THE RECOVERING

Copyright © 2018, by Leslie Jamison

All rights reserved

© Publica, 2019, pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă sau difuzată în orice formă sau prin orice mijloace, scris, foto sau video, exceptând cazul unor scurte citate sau recenzii, fără acordul scris din partea editorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

JAMISON, LESLIE

Recuperarea : ce urmează după dependență / Leslie Jamison ;

trad. din engleză de Anca Bărbulescu. – București : Publica, 2019

ISBN 978-606-722-330-9

I. Bărbulescu, Anca (trad.)

61

NARATOR este o marcă înregistrată a editurii PUBLICA

EDITORI: Cătălin Muraru, Silviu Dragomir

DIRECTOR EXECUTIV: Bogdan Ungureanu

DESIGN: Alexe Popescu

REDACTOR: Raluca Furtună

CORECTORI: Cătălina Călinescu, Paula Rotaru

DTP: Florin Teodoru

cuprins

<i>unu</i>	MIRACOL	9
<i>doi</i>	ABANDON	49
<i>trei</i>	VINĂ	73
<i>patru</i>	LIPSĂ	129
<i>cinci</i>	RUȘINE	157
<i>șase</i>	CAPITULARE	229
<i>șapte</i>	SETE	277
<i>opt</i>	ÎNTOARCERE	297
<i>nouă</i>	MĂRTURISIRE	323

<i>zece</i>		
	MODESTIE	347
<i>unsprezece</i>		
	COR	377
<i>doisprezece</i>		
	RESTURI	403
<i>treisprezece</i>		
	SOCOTEALĂ	463
<i>paisprezece</i>		
	ACASĂ	511
<i>nota autoarei</i>	529
<i>mulțumiri</i>	535
<i>note</i>	543
<i>bibliografie</i>	637
<i>despre autoare</i>	653

Pentru toți cei marcați de dependență

unu

MIRACOL

Prima oară când am simțit-o – vorbesc de senzația aceea de amețeală efervescentă –, aveam aproape treisprezece ani. N-am vomitat, n-am leșinat, nici măcar nu m-am făcut de râs. Mi-a plăcut și atât. Mi-a plăcut pocnetul șampaniei, înțepătura acelor ei de brad fierbinți pe gât. Îl sărbătoream pe fratele meu, care tocmai terminase facultatea, și eu purtam o rochie lungă de muselină, care mă făcea să mă simt copil, până când m-am simțit altceva: inițiată, strălucitoare. Toată lumea era acuzată: *Nu mi-ați spus ce bine e.*

Prima oară când am băut în secret aveam cincisprezece ani. Mama era plecată din oraș. Eu și prietenii mei am întins o pătură pe podeaua de lemn masiv din sufragerie și am băut ce am găsit în frigider, Chardonnay îndesat între suc de portocale și maioneză. Ne-am amețit de la senzația de încălcare a limitelor.

Prima oară când m-am drogat, fumam iarbă pe canapeaua unui necunoscut și de pe degete îmi picura apă din piscină, care umezea jointul din mână. Mă invitase o prietenă-a-unei-prietene la o petrecere în apă. Părul îmi mirosea a clor și corpul îmi tremura în costumul de baie umed. Prin coate și umeri, unde se îndoiau și se uneau părți din mine, îmi înfloreau animăluțe ciudate. Mi-am

Narator

9

Recuperarea

spus: *Ce e asta? Și cum să fac să continue?* Dacă sentimentul era plăcut, reacția mea era mereu: *Mai mult. Încă o dată. Pentru totdeauna.*

Prima oară când am băut cu un băiat, l-am lăsat să-și bage mâinile pe sub tricoul meu, pe balconul de lemn al unei cabine de salvamar. Sub picioarele noastre, care se legănau în gol, valurile întunecate reduceau nisipul la tăcere. Primul meu prieten: îi plăcea să se drogheze. Îi plăcea să-și drogheze pisica. Ne sărutam în breakul mamei lui. A venit la masă la ai mei complet tripat pe speed. „Ce vorbăreț e!” a spus bunica, total cucerită. La Disneyland, a deschis o punguță cu ciuperci uscate și a început să respire repede și superficial la coadă la Big Thunder Mountain Railroad^{*}, transpirând de își udase tricoul și pipăind pietrele portocalii ale scenei de western.

Dacă ar fi să identific începutul problemelor mele cu băutura, de la care *primă dată* a pornit, aş spune că a început când n-am mai știut de mine, sau poate când am vrut să nu mai știu de mine, prima oară când n-am vrut nimic altceva decât să fiu absentă din propria viață. Poate a început prima oară când am vomitat de la băutura, prima oară când am visat că beau, prima oară când am mințit despre băutura, prima oară când am visat că mint despre băutura, când dorința ajunsese atât de mare, încât nu mai rămăsesse mare lucru din mine care să nu fie ocupat ori să o satisfacă, ori să o combată.

Poate că problemele mele cu băutura au început nu atât cu momente, cât cu tipare de obișnuință, când am început să beau în fiecare zi. Ceea ce s-a întâmplat în Iowa City, unde băutura părea mai degrabă atotcuprinzătoare și inevitabilă decât dramatică și ieșită din comun. Erau atâtea moduri să te îmbeți și atâtea locuri: barul dedicat

* Montagne russe din Disneyland sub forma unui tren de mină (n.r.).

literaturii de ficțiune care funcționa într-o rulotă de șase metri lățime, plină de fum, cu un cap de vulpe împăiat și o grămadă de ceasuri stricate; sau barul dedicat poeziei de pe aceeași stradă, cu cheeseburgerii lui anemici și reclama luminoasă la Schlitz, un peisaj electric care se derula în buclă: pârâul bolborositor, malurile cu iarbă de neon, cascada sclipitoare. Îmi storceam limeta în votca cu apă tonică și îmi întrezăream viața – în intervalul atât de plăcut între al doilea și al treilea pahar, apoi între al treilea și al patrulea, apoi între al patrulea și al cincilea – ca pe ceva luminat din interior.

Se țineau petreceri într-un loc numit Farm House, în mijlocul lanurilor de porumb, unde ajungeai trecând pe lângă American Legion, cu meniul lor tradițional de vineri cu pește prăjit. La petrecerile acestea, poeții participau la lupte greco-romane improvizate într-o piscină gonflabilă pentru copii plină cu jeleu și profilurile tuturor străluceau frumos în lumina tremurătoare a unui foc de tabără în care ardeau saltele. Iarna era un frig de moarte. Se țineau mese comune nesfârșite, la care scriitorii mai în vârstă aduceau carne gătită la cuptor și scriitorii mai tineri aduceau case-rolle de plastic cu humus și toată lumea aducea whisky și vin. Iarna o ținea înainte; noi beam înainte. Pe urmă se făcea primăvară. Și noi continuăm să bem.

Când stai pe un scaun pliant într-un subsol de biserică, mereu te confrunți cu problema „cum să încep”. „Pentru mine a fost întotdeauna periculos să vorbesc la întâlnirile Alcoolicilor Anonimi”, spunea un bărbat pe nume Charlie la o întrunire AA din 1959 desfășurată în Cleveland, „fiindcă știam că îmi iese mai bine decât altora. Eu chiar aveam o poveste de spus. Aveam darul vorbirii. Reușeam să mă exprim dramatic. Îi dă râmam complet”.

El explica pericolul astfel: se văzuse lăudat. Se umflase în pene. Se îmbătase. Acum vorbea în fața unei mulțimi numeroase despre cât de periculos era pentru el să vorbească în fața unei mulțimi numeroase. Descria riscurile unei întruniri a Alcoolicilor Anonimi la o întrunire a Alcoolicilor Anonimi. Avea darul vorbirii când povestea despre darul vorbirii. Dramatiza povestea despre cât rău îi făcuse arta dramatizării. Spunea: „Cred că m-am săturat să fiu propriul erou”. Cu cincisprezece ani în urmă, publicase un bestseller despre alcoolism, pe vremea când nu mai avea probleme cu băutura. Dar avusese o recidivă la câțiva ani după ce romanul devenise bestseller. „Am scris o carte despre care se spune că e portretul definitiv al alcoolicului”, a declarat el în fața grupului, „și nu m-a ajutat deloc”.

De-abia după cinci minute de vorbit i-a trecut prin minte lui Charlie să înceapă ca toată lumea. „Mă numesc Charles Jackson”, a spus el, „și sunt alcoolic”. Prin revenirea la refrenul obișnuit, își amintea lui însuși că banalitatea era ea însăși o forță izbăvitoare. „Povestea mea nu e prea diferită de a altora”, a spus el. „E povestea unui om de care și-a bătut joc alcoolul, iar și iar și iar, an după an, până când a venit și ziua când mi-am dat seama că nu mă pot descurca singur.”

Prima dată când am povestit despre problemele mele cu băutura, eram printre alți băutori care nu mai beau. Formam o scenă familiară: scaune pliante de plastic, pahare de plastic în care cafeaua se cam răcise, schimb de numere de telefon. Înainte de întrunire, îmi închipuisem ce avea să se întâmple după ce mă prezentam: lumea avea să mă felicite pentru poveste sau pentru cum o spuseseam,

* Autor american (1903-1968), al romanului de succes *The Lost Weekend* (n.t.).

iar eu aveam să remarc rezervat *Ei, în fond sunt scriitoare*, dând din umeri și încercând să nu fac prea mare caz de asta. Aveam să am aceeași problemă ca Charlie Jackson: priceperea mea de povestitoare avea să-mi pună în pericol modestia. Am exersat cu fițiuci înainte, deși când am vorbit nu le-am folosit – fiindcă nu voiam să las impresia că exersasem.

De-abia după ce am trecut de partea cu avortul și cu cât de mult băusem în timpul sarcinii; de partea cu noaptea în care nu spun că am fost *violată de bărbatul cu care aveam întâlnire* și cu eticheta reconstituirii perioadelor când nu mai știi de tine; după ce am trecut de punctele despre durerea mea, care părea un nimic în comparație cu ce trăiseră ceilalți de la întrunire – de-abia undeva în teritoriul incert al stării de trezie, când ajungeam la repetarea scuzelor, sau la mecanica fizică a rugăciunii, un bătrân în scaun cu rotile, din primul rând, a început să strige: „Ne plictisim!”.

Îl cunoșteam toți pe bătrân. În anii 1970 avusese un rol important în stabilirea unei comunități de sprijin pentru homosexuali în orașul nostru, iar acum era îngrijit de partenerul lui mult mai tânăr, un iubitor de cărți care vorbea blând, îi schimba scutecele și îi împingea, credincios, scaunul la întâlniri, unde bătrânul striga obscenități. „Pizdă tâmpită!” zbierase odată. Altădată mă luase de mână la rugăciunea de la final și spusese: „Pupă-mă, fă!”.

Era bolnav, își pierdea mecanismele care filtrau și cenzurau vorbirea. Dar de multe ori părea glasul iadului nostru colectiv, care spunea tot ce rămânea nespus cu voce tare la întruniri: *Nu mă interesează; mă plictisesc; pe-asta am mai auzit-o*. Era scârbos și acrit și salvase o mulțime de vieți. Și acum se plictisea.

Alți participanți s-au fosit, jenați, pe scaune. Femeia de lângă mine m-a atins pe braț, de parcă ar fi vrut să spună *Nu te opri*. Așa că nu m-am oprit. Am mers mai departe – cu

bâlbâieli, cu usturime în ochi și cu gâtul inflammat – dar omul acela reușise să scoată la lumină un filon de nesigurantă primordială: ideea că povestea mea nu e suficient de bună, că nu reușisem să o spun cum trebuie, că nu reușisem, cumva, nici să fiu disfuncțională, că nu îmi ieșise suficient de grav sau de scandalos sau de interesant; că recuperarea îmi băgase povestea în comă fără speranță de recuperare narativă.

Când m-am hotărât să scriu o carte despre recuperare, am început să-mi fac griji despre toate aceste posibile eșecuri. Mă temeam să nu cad în plasa figurilor de stil obosite ale spiralei adicției și mă temeam de arhitectura plicticoasă și autofelicitară kitschoasă ale poveștilor despre vindecare. A fost dureros. A fost tot mai rău. M-am recuperat. Cui să-i pese? *Ne plictisim!* Când spuneam cuiva că scriu o carte despre dependență și recuperare, de multe ori vedeam cum i se pierde privirea. *A, cartea aia, parcă spunea interlocutorul. Am citit-o deja.*

Voiam să le spun tuturor că eu scriam o carte *despre* privirea aceea pierdută din ochii lor, despre cum o poveste despre dependență îți poate da impresia că *Pe-asta am mai auzit-o* înainte chiar să înceapă. Voiam să le spun că eu încerc să scriu o carte despre cât de greu e să povestești despre dependență, pentru că dependența e întotdeauna o poveste deja spusă, pentru că se repetă inevitabil, pentru că se rezumă – în esență, pentru toată lumea – la același miez zdrobit și exagerat de simplificat și reciclat: *Dorit. Făcut. De la capăt.*

În procesul de recuperare, am descoperit o comunitate care nu se potrivea cu ce mi se spusese mie mereu despre povești – că trebuie să fie unice – și care, dimpotrivă, sugera că povestea era cu atât mai folositoare cu cât nu era deloc unică și cu cât se înțelegea pe sine drept ceva ce se mai întâmplase și avea să li se mai întâmple și altora.

Poveștile noastre erau valoroase mulțumită redundanței lor, nu în ciuda ei. Nu originalitatea era idealul și nu frumusețea era scopul.

Când m-am hotărât să scriu o carte despre recuperare, nu am vrut să iasă ceva unic. Recuperarea mea nu avusese în ea nimic unic. Aveam nevoie de persoana întâi plural, pentru că recuperarea presupusese imersiunea în viața altora. Ca să găsesc acea persoană întâi plural, am căutat mult prin arhive și interviuri, ca să pot scrie o carte care să funcționeze ca o întrunire de la AA – care să îmi plaseze povestea alături de poveștile altora. *Nu mă pot descurca singur.* Asta se spusese deja. Eu voiam s-o spun din nou. Voiam să scriu o carte care să vorbească deschis despre curajul și încântarea și plictiseala de a învăța să trăiești așa – în cor, fără intimitatea anesteziatoare a beției. Voiam să găsesc o formă de exprimare a libertății care să nu aibă nevoie de ghilimele ironice sau de poleială, care să nu insiste pe distincție ca unică marcă a unei povești care merită spuse, care să se întrebe de ce credem că acest lucru e de la sine înțeles, sau de ce crezusem eu mereu asta.

Dacă poveștile despre dependență se alimentează cu combustibilul întinericului – spirala hipnotică a unei crize continue și tot mai profunde –, recuperarea este văzută de multe ori ca o pauză narativă, ca peisajul neinteresant al stării de bine, ca o anexă plicticoasă la văpaia captivantă. Nu eram nici eu imună: dintotdeauna m-au fascinat poveștile despre dezastre. Dar voiam să aflu dacă nu cumva poveștile despre revenire nu puteau fi la fel de palpitate precum cele despre decădere. Aveam nevoie să cred că da.

M-am mutat în Iowa City la scurtă vreme după ce am împlinit 21 de ani, într-o Toyota mică și neagră, cu un televizor pe locul din dreapta și o geacă de iarnă care

nu era destul de groasă cât să îmi țină de cald nici toamna. Locuiam într-o casă îmbrăcată în lambriu alb, pe Dodge Street, un pic mai jos de intersecția cu Burlington, și am intrat în circuit imediat: petreceri în grădină, sub ramuri decorate cu luminițe albe de Crăciun, borcane pline cu vin roșu, bratwurst local pe grătar. Iarba mișuna de țânțari, iar licuricii clipeau ca ochii unui zeu sfios și scump la vedere. Poate sună ridicol. Era magic.

Scriitori cu zece ani mai în vârstă decât mine – cu douăzeci de ani mai în vârstă, cu treizeci de ani mai în vârstă – vorbeau despre carierele lor de bateriști în formații și despre foste publicații și despre foste căsnicii, în timp ce eu mă pomeneam că nu prea am ce viață să-mi povestesc. Venisem acolo tocmai ca să trăiesc. Aveam de gând să fac la petrecerile de aici lucruri despre care să pot povesti la alte petreceri, mai târziu, în altă parte. Vibram de potențialul acela, eram stresată. Beam în tăcere, repede, și îmi înnegream dinții cu Shiraz.

Venisem să fac masteratul la Iowa Writers' Workshop, o instituție înfășurată de istorie precum chila corăbiilor de scoici. Mi se părea că programul îți cerea întruna să dovedești de ce meritai să fii acolo, iar eu nu eram sigură că meritam. Fusesem respinsă de la toate celelalte programe la care mă înscrisesem.

Într-o seară, am ajuns la o petrecere – clădire de cărămidă, apartament la subsol, covoare pe jos – și am găsit pe toată lumea adunată în cerc. Era un joc: trebuia să-ți spui cea mai bună poveste, dar absolut *cea mai bună*. Nu-mi amintesc niciuna din ale celorlalți. Nici nu știu dacă i-am ascultat, așa de tare mă temeam că n-o să-i placă nimănui ce spun eu. Când mi-a venit, în sfârșit, rândul, am pus la bătaie singura mea poveste la care se râdea întotdeauna. Era despre excursia în serviciul comunității într-un sat din Costa Rica, pe când aveam cincisprezece ani. Într-o zi, în

drum spre casă, dădusem peste un cal sălbatic pe un drum de pământ și, mai târziu, am încurcat cuvintele *caballo* și *caballero* în încercarea de a povesti întâlnirea familiei care mă găzduia. Când i-am văzut îngrijorați, am încercat să-i liniștesc spunându-le că eu chiar ador caii și am ajuns să le explic cât de tare îmi place mie să călăresc domni. La faza asta, în subsolul cu covoare, m-am ridicat în picioare și am imitat postura de călărie, cum o mimasem și pentru familia aceea, cu ani în urmă. Lumea a râs, dar nu cine știe ce. În poziția mea de călăreață, m-am simțit ca unul care joacă „mimă” cu exces de zel. M-am așezat cuminte la loc, cu picioarele încrucișate.

Structura aceluia joc din subsol era aproape identică cu structura programului în sine: în fiecare marți după-amiază, ne adunam la ateliere să ne criticăm reciproc poveștile. Discuțiile aveau loc într-o clădire veche de lemn, aproape de râu, bej cu accente verde-închis. Când ne strângeam pe verandă înainte de ore, sub copacii cu frunzele înroșite de octombrie, fumam țigări cu cuișoare*** și le ascultam cum trosnesc ușor. Îmi spusese cineva că aveau în ele bucațele de sticlă și întotdeauna îmi închipuiam cum scli-pesc cioburi prin compartimentele pline de fum ale plămânilor mei.

Când îți venea rândul să fii criticat, se puneau pe o etajeră de lemn exemplare din povestirea ta – întotdeauna mai mult decât suficiente pentru toți studenții din grupă. Dacă erau interesate de scrierile tale și alte persoane din

* În spaniolă, cal (n.r.).

** În spaniolă, cavalier (n.r.).

*** Țigări compuse în general din două treimi tutun și aditivi și o treime cuișoare măcinată sau aromă; în SUA, sunt interzise din 2009, împreună cu alte țigări aromate (cu excepția mentolului). Mitul urban legat de sticla măcinată ar fi putut porni de la faptul că mărcile americane introduceau aroma de cuișoare sub formă de cristale în filtru (n.t.).

program, dispăreau toate exemplarele. Stoc epuizat. Sau nu. În orice caz, stăteai o oră la o masă rotundă și ascultai doisprezece oameni cum disecă virtuțile și defectele textului tău. Apoi, era de datoria ta să ieși cu aceiași oameni la băut.

Dacă majoritatea zilelor din Iowa erau ca un test, ca o versiune a acelei prime nopți cu schimbul de povești din subsol, se poate spune că uneori treceam, alteori picam. Uneori mă drogam și îmi era frică să nu mă fac de râs, deși tocmai asta era ideea drogului – să nu-ți mai faci probleme că te faci de râs. Uneori mă duceam acasă după petrecere și mă tăiam.

Tăiatul era un obicei pe care-l căpătasem în liceu. Îl preluasem de la primul meu prieten, cel care luase cu el la Disneyland atâtea ciuperci, că l-a apucat groaza de peisajul western fals. El avusese motivele lui, traume din trecut. La început mi-am spus că o făceam fiindcă voiam să fiu mai aproape de el. Dar până la urmă am fost nevoită să recunosc că mă atrăgea tăiatul din motive proprii. Așa puteam să îmi cioplesc în piele senzația de nepotrivire pentru care nu reușisem niciodată să găsesc cuvinte; o senzație de suferință a cărei imprecizie – umbrită mereu de convingerea că era nejustificată – dădea farmec clarității concrete a unei lame care lăsa în urmă sânge. Era o durere pe care o puteam revendica, fiindcă era fizică și irefutabilă, chiar dacă întotdeauna îmi era rușine de ea pentru că era voluntară.

Mai toată copilăria fusesem timidă, îmi era frică să vorbesc ca să nu spun ce nu trebuie: îmi era frică de Felicity cea populară, o fată din clasa a opta care mă înghesuise lângă vestiare să mă întrebe de ce nu mă epilez pe picioare; îmi era frică de fetele de la vestiare, care râdeau, adunate una într-alta, și care m-au întrebat până la urmă de ce nu mă dau niciodată cu deodorant; îmi era frică până

și de fetele mai de treabă din echipa mea de cros, cele care întrebau de ce nu vorbesc niciodată; îmi era frică de zilele când venea tata la cină, poate o dată pe lună, și când nu știam ce să spun și de multe ori ajungeam să scot pe gură ceva morocănos sau obraznic, care să-i atragă atenția. Tăiatul era un mod de a face ceva. Când prietenul meu din liceu mi-a spus că vrea să ne despărțim, m-am simțit atât de neputincioasă – atât de călcată în picioare –, încât am izbit un set de pahare din plastic de un perete din camera mea atât de tare că s-au făcut țândări. Am tras cu ele dungi peste glezna dreaptă până mi-am făcut niște tăieturi roșii, neregulate, ca niște trepte.

Mi se încrețește pielea pe mine când îmi amintesc de modul teatral în care îmi manifestam anxietatea, dar în același timp simt un fel de tandrețe față de fata aceea, care voia să exprime dimensiunea suferinței sale și care se folosea de ce putea: pahare din plastic de unică folosință, modul de rănire împrumutat de la cel care o părisea. Între mine și el fusese un fel de camaraderie – purtam mâneci lungi în verile din sudul Californiei, ca să nu ne vadă părinții tăieturile de pe brațe, iar eu explicam platurii de pe glezne spunând că m-am tăiat la epilat.

Tăiatul și scrisul erau metodele de combatere a timidității mele cronice, pe care o resimțeam ca pe un eșec constant. În Iowa, povestirile mele erau de genul așa-numit „bazat pe personaje”, pentru că intrigă nu aveau niciodată. Dar îmi tratam personajele cu suspiciune. Erau întotdeauna pasive. Sufereau de diverse boli; erau atacate violent; câinii lor făceau viermi paraziți în inimă. Ori erau false, ori erau eu. Erau crude și tratate cu cruzime. Le trimiteam să sufere pentru că eram sigură că suferința avea gravitate, iar eu nu voiam altceva decât gravitate. Scrisul meu urmărea durerea ca o rachetă cu ghidare prin infraroșu. Chiar și când eram foarte mică,

prințeselor din poveștile inventate de mine li se întâmpla mai des să moară pârjolite de dragoni decât să se căsătorească. În clasa a zecea, mi se dăduse tema să scriu un comentariu la un tablou al unui coleg, un vârtej abstract de roșu și mov, și eu am compus o poveste despre o fată într-un scaun cu rotile care murea într-un incendiu în propria casă.

În acel prim an la Iowa, am locuit cu o jurnalistă de vreo 30 de ani, care scria de mult timp articole despre sfera artistică newyorkeză. Știa să facă pui la cuptor umplut cu lămâi întregi, fierbinte și cu pulpă și acrișor. Ideea de lămâi gătite mi se părea dovada supremă a calității de *adult*, un semn că trecuseși un fel de graniță. În fiecare miercuri seara, mergeam la licitațiile pentru fermieri, care se țineau într-un hambar mare, la vest de oraș – tractoare și vite și proprietăți, discuri de vinil vechi și săbii vechi și doze vechi de cola, nimicuri și comori –, unde puteai să cumperi funnel cake* și să te uiți la cei care conduceau licitații cum își călăreau scaunele înalte, uriașe, pe intervale și vorbeau în limba lor de neînțeles, în staccato: *aajunslapatrucincizeci-oferăcinevacinci-cin-cideladomnuldinspate*. Ne întorceam acasă și transpiram în bucătărie topind brânză de capră ca să facem cușcuș cu busuioc zdrobit și să-l punem cu lingura în punguțe din flori de dovlecel prăjite. Mirosul de coajă de legumă bășicată de ulei se răspândea peste tot. Așa erau zilele acelea: umede, insistente. Aveam eu ideea asta că dacă sotez chestii o să devin adult.

În unele nopți, când eram agitată și nu reușeam să adorm, mă urcam în mașină și mergeam la cel mai mare popas pentru camioane din lume, la vreo 65 de kilometri spre est, pe autostrada I-80. Avea un bufet lung de

* Desert din aluat turnat printr-o pâlnie în ulei încins (n.t.).

cincisprezece metri și dușuri pentru camionagii. Avea chiar și cabinet stomatologic și o capelă. Mâzgăleam în caiet dialoguri centrate pe personaje și beam cană după cană de cafea neagră, pe a cărei suprafață pelicula de grăsime forma frunze de nufăr. La trei dimineața, comandam găluște cu mere și înghețată de vanilie și lingeam castro-nul, înconjurată de kilometri întregi de câmpuri de porumb întunecate.

În Iowa City, aveai impresia că toată lumea bea. Chiar dacă nimeni nu bea tot timpul, în orice moment bea cineva. Când nu mimam cum călăresc un cavaler, în încercarea de a mă arăta demnă de locul meu pe covorul mișos, îmi petreceam nopțile în echilibru precar pe scaunele înalte tapițate cu piele de la barurile pentru scriitori de pe Marker Street: George's și Foxhead. „Bar pentru scriitori” era un termen vag. În fond, orice bar în care beau scriitori putea fi considerat bar de scriitori: Deadwood, Dublin Underground, The Mill, The Hilltop, The Vine, Mickey's, The Airliner, cel cu curte interioară de pe Ped Mall, celălalt cu curte interioară de pe Ped Mall, cel cu curte interioară de pe strada de după Ped Mall.

Dar Foxhead era cel mai scriitoricesc bar dintre toate și cel mai afumat. Sistemul de ventilație nu era altceva decât o gaură în care cineva îndesase un ventilator. Toaleta fetelor era plină de mesaje scrise cu markerul despre bărbații care veneau la atelier. Cutărescu se fute cu oricine, cutărescu își bate joc de toate. Unii din tipi îmi ziceau *aproape majoră* și mă întrebam dacă porecla nu era scrisă cumva deasupra unui pisoar din toaleta bărbaților. Eu așa speram. Parcă simțeau că trăiești când erai cineva care inspiră bârfe mâzgălite cu marker negru.

Chiar și când vremea se răcea în Iowa, dacă mergeam la Foxhead, mă îmbrăcam mereu cu cea mai ieftină geacă, fiindcă nu voiam să le umplu pe celelalte de fum. Cea mai

ieftină geacă a mea era subțire, de velur negru, până la genunchi, cu un guler de blană falsă atât de mare, încât în el mă simțeam cuibărită confortabil – deși tremuram și încrucișam strâns brațele pe piept. Ani și ani mai târziu, am citit despre un student din Ames* care se îmbătase și murise în zăpadă. Îi găsiseră cadavrul la piciorul scărilor dintr-un depozit agricol vechi. Dar pe atunci nu îmi stătea mintea la murit în zăpadă. Beam până nu mai simțeam frigul. După ce se închideau barurile, beam în apartamentele reci ale unor băieți care încercau să facă economie la încălzire.

Într-o noapte, am ajuns în apartamentul rece al unui băiat de care îmi plăcea, sau despre care aveam impresia că s-ar putea să-i placă de mine – cele două posibilități erau aproape imposibil de deosebit, sau prima nici nu conta. Ne adunaserăm mai mulți și cineva a scos o punguță cu cocaină. Nu mai văzusem cocaină; parcă aș fi intrat într-un film. În liceu, aveam impresia că toate celelalte fete trăgeau cocaină încă de pe vremea când mergeau de-a bușilea. Felicity cea populară, cu picioarele ei netede, epilate; eram sigură că trăgea cocaină de când se știa, în timp ce eu beam cola fără zahăr la filme interzise copiilor sub treisprezece ani și îmi trebuiau săptămâni întregi să aleg o rochie semiformală, din dantelă albastră, lungă până în pământ.

Sinceră să fiu, nu prea știam cum se trage cocaina. Știam că o tragi pe nas, dar nu știam cum arăta figura. Am încercat să-mi amintesc toate filmele pe care le văzusem vreodată. Cât trebuia să te apropii? Cât se apropiase fata aia din *Tentația seducției*, când trăsese pe nas dintr-un compartiment ascuns în crucifixul de argint? Nu voiam să-i spun tipului că eu nu mai trăsesem cocaină. Voiam să fi tras cocaină de atâtea ori încât nici să nu mai știu de câte

* Orașul în care se află Universitatea de Stat Iowa (n.t.).

ori trăsesem. Dar au trebuit să-mi amintească, delicat, să folosesc paiul despicat.

„Am senzația că te corup”, a spus tipul. Avea 24 de ani, dar se comporta de parcă acei trei ani se căscau ca un canion între noi. Așa și era. Îmi venea să-i spun *Corupe-mă!* Purtam pantaloni de un alb strălucitor, cu o cataramă mare, argintie, stăteam în genunchi în fața măsuței lui de cafea și trăgeam o linie adunată cu un card de credit care de fapt era probabil de debit, fornăind zgomotos.

Partea sinceră a fost cât mi-a plăcut valul acela de gheață, senzația de *am atâtea de spus*. Aveam toată noaptea la dispoziție. Femeia care adusese cocaina plecase. Plecase toată lumea. Puteam să stăm de vorbă până dimineața. Îmi închipuiam cum mi-ar spune el *Mereu m-am întrebat ce gândești*. Dintotdeauna, oamenii îi observaseră numai pe alții, pe Felicity ai lumii, dar acum tipul ăsta pune un disc, *Blood on the Tracks*, și vocea aspră a lui Dylan umplea camera rece și cocaina îmi năvălea în inima care-mi trepida în piept și în sfârșit era rândul meu. Valul de gheață credea în mine și credea în ce putea rezulta din noaptea asta. Nu sărutasem decât trei tipi în toată viața mea. Cu fiecare, îmi imaginasem un întreg viitor desfășurându-se înaintea noastră. Acum mi-l imaginam cu el. Încă nu-i spusese, dar poate că aveam să-i spun. Poate când aveau să răsară zorii peste parcul din fața bovindourilor din apartamentul lui.

„Serios, cine poartă pantaloni albi?” m-a întrebat el. „De văzut îi mai vezi, dar nu-ți vine să crezi că efectiv îi poartă cineva.”

Am stat acolo, pe canapeaua lui, ore în șir, așteptând să mă sărute. Până la urmă l-am întrebat: „Ai de gând să mă săruți?” – ceea ce însemna *Ai de gând să încerci să te culci cu mine?* – pentru că băgasem în mine suficientă cocaină și votcă încât să întreb cu glas tare, să dezlipesc coaja

subțire care mai rămăsese între lume și nevoia mea ca lumea să mă aprobe.

Răspunsul a fost nu. Nu avea de gând să încerce să se culce cu mine. Cel mai intim lucru pe care l-a făcut a fost să-mi spună, chiar înainte să plec, „Ei, pantalonii albi nu sunt pentru oricine”, ca un fel de premiu de consolare.

Când să plec, m-a sărutat în prag. „Asta voiai?” a spus, iar mie mi-a urcat în gât un suspin de plâns, sărat și umflat. Eram beată, dar nu suficient de beată. Era cea mai cumplită umilință: să fii *văzută* așa, când nu ești dorită, dar dorești. În niciun caz nu voiam să plâng în fața lui. Așa că am plâns pe drumul spre casă, mergând prin frig, la patru dimineața, cu pantalonii albi strălucind ca niște faruri întinse în întuneric.

În noaptea aceea, când am ajuns acasă, m-am târât pe scări în sus, m-am împiedicat și am căzut cu fața în jos pe trepte, atât de rău că a doua zi mi se întindea pe fluierul piciorului o vânătaie uriașă. În noaptea aceea, proaspăt respinsă, am vrut să văd ce văzuse el când mă refuzase. În oglindă, eram o fată cu ochii roșii – o fată care plânsese, sau poate avea o alergie. Avea niște praf alb sub nas. L-a luat pe vârful degetului și și l-a frecat de gingii. Așa văzuse ea că făceau actorii în filme. Era sigură.

Nu eram noi primii oameni care se îmbătau în Iowa. Știam și noi. Miturile despre bețiile din Iowa City curgeau ca niște râuri subterane pe sub bețiile noastre. Ieșeau la suprafață sub forma poveștilor onirice despre disfuncționalitate: cum intrau Raymond Carver și John Cheever cu cauciucurile scârțâind în parcările supermarketurilor, dimineața la prima oră, să-și facă reprovizionarea cu băutură; cum bea John Berryman pe datorie pe Dubuque Street și bătea câmpii despre Whitman până în

zori, jucând șah și lăsându-și nebunii descoperiți; cum se îmbăta Denis Johnson la The Vine și scria nuvele despre cum se îmbăta el la The Vine. Și noi ne îmbătam la The Vine, dar acum era în altă clădire, pe altă stradă. Și eram conștienți de asta: cât de imprecis ocupam abuziv poveștile vechi, cum nu prindeam din ele decât o străfulgerare, o copie imperfectă.

Foloseam de multe ori acel *noi* când mă gândeam la Iowa. Aici beam noi. Acolo beam noi. Beam, cumva, cu cei care aveau să bea după noi, așa cum beam și cu cei care trecuseră pe acolo înaintea noastră. Una dintre poeziile lui Johnson vorbea despre „un biet și simplu muritor” care „nimerise în / luminișul unde beau zeii ratați”.

Când a venit să predea în Iowa, Cheever a fost recunosător pentru existența luminișului. Acolo putea să bea fără să-l întrebe familia de ce se sinucide. Acasă ascundea sticlele pe sub scaunele mașinii și își turna pe furiș gin în ceaiul cu gheață. Dar în Iowa nu avea nevoie să se prefacă. Carver îl ducea cu mașina la magazinul cu băuturi alcoolice la prima oră – se deschidea la nouă, așa că plecau de acasă la 08:45 –, iar Cheever deschidea portiera înainte să se oprească de tot mașina. Carver spunea despre prietenia lor: „Noi doi nici nu făceam *altceva* decât să bem”.

Acestea erau legendele pe care le-am moștenit. Împânzeau aerul. Richard Yates obișnuia să-și petreacă diminețile mahmure într-un separeu din The Airliner, mâncând ouă fierte tari și ascultând-o pe Barbara Streisand la tonomat. Unul dintre studenții lui, Andre Dubus, s-a oferit să i-o împrumute pe soția lui într-o perioadă mai grea. Yates l-a scos pe Dubus la băut când nu i s-a vândut primul roman, iar eu mi-am scos cea mai bună prietenă la băut când nu i s-a vândut ei primul roman – la Deadwood, în intervalul de după-amiază zis Angry Hour, „ora furioasă”, care venea imediat după Happy Hour și

avea reduceri și mai mari. Am încercat, fără succes, să gădesc ceva de spus și m-am întrebat dacă aveam să termin vreodată un roman și cu cât avea să se vândă.

În *John Barleycorn*, un roman apărut în 1913, Jack London descrie două feluri de bețivi: cei care se împleticesc prin șanțuri văzând „șoareci albaștri și elefanți roz” și cei cărora „lumina albă” a alcoolului le deschide calea spre niște adevăruri sumbre: „silogisme nemiloase și spectrale ale logicii albe”.

Primului tip de bețiv alcoolul îi răvășea mintea, „mușcată ca prin vis de viermii visului”, dar celui de-al doilea i-o ascuțea. Vedea mai limpede decât oamenii de rând: „Ochii lui străbat toate iluziile. [...] Dumnezeu este rău, adevărul este înșelătorie, iar viața – o farsă. [...] Soție, copii, prieteni – în lumina limpede și albă a logicii lui, toți sunt dați în vileag drept escroci și păcălici [...] el vede cât sunt de fragili, de meschini, de sordizi, de demni de milă”. Bețivul „cu imaginație” purta cu el viziunea aceasta ca pe o binecuvântare și, în același timp, ca pe un blestem. Băutura îi deschidea ochii și îi cerea un preț, „o revărsare bruscă sau o scurgere treptată”. London spunea că tristețea băutului este o „tristețe cosmică”, o durere nu mărunță, ci măreață. În vechiul cântec popular britanic în care a fost menționat pentru prima oară, *John Barleycorn* era întruchiparea alcoolului din cereale – un spirit atacat de bețivi doborâți de băutura, de bărbați care caută să se răzbune pentru ce le-a făcut. În romanul lui London, semăna mai mult cu o ursitoare sadică, de la care vine darul apăsător al unei înțelepciuni sumbre. Era evident că

* John Bob-de-Orz, care, în baladă, trece prin „chinuri” echivalente cu etapele de procesare a orzului pentru a face din el alcool: trei „bărbați de la apus” îl îngroapă în pământ, îl taie cu coasa, îl leagă, îl zdrobesc în moară, iar el „învie” după fiecare încercare (n.t.).

îi vizitase și pe scriitorii legendari din Iowa, cei care își aruncau umbrele lungi și clătinate peste lemnul cioplit cu briceagul al separeurilor noastre din baruri.

Cea mai beată dintre toate era umbra lui Carver. Povestirile lui erau dureroase și precise, ca niște unghii roase atent, pline de tăcere și whisky, de *încă-una-și-mă-duc* și de *la-următoarea-fac-eu-cinste*. Personajele lui înșelau și erau înșelate. Se îmbătau unele pe altele și se târau unele pe altele, leșinate, până pe verandă. O mai păteau urât, dar nu era mare lucru. O vânzătoare de vitamine se îmbată și își rupe un deget, apoi se trezește cu o mahmu-reală și „o doare capul atât de rău, încât are impresia că i se înfig sârme în creier”.*

Poveștile pe care le auzisem despre viața lui Carver conturau un aventurier care funcționa pe bază de băutură și fum de țigară: nu-și termina mesele pentru că asimila destul zahăr din alcool, ieșea din restaurante înainte să plătească nota de plată, muta cursul la care preda de la catedra de engleză la sala din spate de la The Mill, unul dintre barurile lui preferate. „Nu poți să le spui scriitorilor să nu fumeze”, a insistat el, când superiorii de la universitate au încercat să impună măsura. Odată s-a trezit cu un străin pe care îl lăsase să înnopteze în camera lui de hotel după o noapte de beție cruntă: tânărul s-a dezbrăcat până a rămas în chiloții cu imprimeu de leopard și a scos un borcan cu vaselină. Altădată, Carver a apărut neinvitat acasă la un coleg, cu o sticlă de Wild Turkey în mână, și i-a spus: „Acum o să ne povestim fiecare viața”.

Mi-l imaginam pe Carver implicat în farse și triumphiuri amoroase, tâlhării mărunte și seducții, cu cenușa căzându-i neobservată din vârful țigării în timp ce stătea,

* Raymond Carver, „Vitamine”, în *Catedrala*, traducere de Horia Florian Popescu, Polirom, Iași, 2006 (în continuare Carver, *Catedrala*), p. 111 (n.t.).

captivat, la mașina de scris și intra călare pe coada de cometă a unei beții de pomină în silogismele ei nemiloase. Nu știam pe ce buze de prăpastie îl duseseră lungile lui peripeții etilice, în ce hăuri privise de acolo, dar mi-l imaginam strecurându-se cu pricepere disperarea aceea în trădările tăcute și pauzele greu de înțeles ale ficțiunii lui. Unul dintre prietenii lui Carver exprima ideea așa: „Cred că Ray era un Dylan Thomas al nostru – contactul nostru cu curajul de a face față oricărui întuneric posibil și de a supraviețui”.

Pe atunci, asta înțelegeam eu în mod automat prin *orice întuneric posibil*: Carver, Thomas, London, Cheever, scribii aceștia albi și necazurile lor epice. Când mă gândeam la dependență, nu mă gândeam nici pe departe la Billie Holiday, închisă un an în West Virginia sau legată cu cătușe de patul în care a murit, într-un spital din centrul Manhattanului. Nu mă gândeam la bețivii albi și bătrâni care se adunau în fiecare dimineață la barurile de nescritori de pe la marginile câmpurilor noastre de porumb, la veterani și fermieri – cei pentru care intoxicația nu era un combustibil mitic, ci o alinare zilnică, amoroasă, cei care nu își narau bețiile sub formă de contacte cu înțelepciunea existențială. Pe atunci, eram prea ocupată să mi-l imaginez pe Carver adormind după ce răsărea soarele, cu arsuri ca bulinele pe mâini și un teanc de pagini suferinde în poală, un diplomat din cele mai sumbre cotloane ale vieții lui distruse. Mă tot așteptam să văd notițe pentru vreuna dintre povestirile lui cioplite în peretele unui separeu de lemn de la Foxhead. Îmi închipuiam cum mai inspirase el bârfe scrise cu markerul pe pereții de la toaletă.

„Era greu și să te uiți la el”, spunea o cunoștință, „băutura și țigările erau atât de prezente că parcă mai era o persoană în cameră cu noi”. În perioada cu cele mai

crunte beții, Carver cheltuia pe băutură, conform propriilor afirmații, 1 200 de dolari pe lună, un salariu frumusețel pe care i-l plătea celeilalte persoane din cameră. „Bineînțeles, mână în mână cu alcoolul merge și o anumită mitologie”, a spus el odată. „Dar nu m-a interesat niciodată. Pe mine m-a interesat alcoolul în sine.”

Și pe mine mă interesa alcoolul, dar și mitologia individului pe care nu îl interesa mitul lui. Eram destul de convinsă că la fel eram toți.

Lui Carver îi plăcea mult *John Barleycorn* a lui London. I-a recomandat-o unui editor cu care ieșise să bea ceva la prânz, spunându-i – emfatic – că în carte se vorbește despre „forțe *invizibile*”, apoi s-a ridicat de la masă și a ieșit din restaurant. A doua zi, dimineața devreme, același editor a fost sunat de cineva de la penitenciarul local, în care Carver dormea pe o podea de ciment, după gratii.

Daniel era un poet care locuia deasupra unui local ce servea falafel și conducea un camion de gunoi. L-am cunoscut la Deadwood, un bar din centru plin cu automate de pinball. Eram beți, bineînțeles, și clipeam des în lumina neașteptată care anunța ora închiderii. Daniel avea părul brunet și ochii albaștri și, când cineva a spus că semăna cu Morrissey, a trebuit să caut numele să văd despre cine vorbește. L-am lăsat să mă ducă acasă la el și să mă întindă pe salteaua lui subțire și gloduroasă. Am mâncat înghețată de ciocolată direct din găletușă, sub pătura lui de lână aspră, și ne-am uitat la un film porno. Nu mai văzusem filme porno. Voiam să aflu dacă băiatul de la curierat se îndrăgostea la sfârșit de asistentă. „Nu prea au poveste”, mi-a spus el. Dar el avea o poveste. Daniel avea un istoric de peripeții despre care voiam să aud mereu mai mult, ca un hoț de buzunare în căutare de anecdote: când

se îmbrăcase în pirat și se trezise în scara blocului plin de vomă sau când fosta lui prietenă contactase spiritele cu o tablă Ouija pe o bancă de lângă o gogoșerie din Wyoming.

Viața cu Daniel era ciudată și împrăștiată și neașteptată. O viață care îmi dădea furnicături. Mânca urât. Avea bucățele de varză în barbă, pete de înghețată topită pe cearceafuri, oale și cratițe cu resturi întărite pe ele în chiuvetă, firicele mărunte de barbă pe dulăpiorul din baie. Lăsa frânturi de posibilă poezie mângălite pe copertele edițiilor vechi din *The New Yorker* strânse în mormane prin dormitorul meu: „Realitatea este supraviețuire [...] echipată cu sertare de lenjerie, câteva lumânări de pus în baie și, eventual, un sceptru [...] ascunsă pe undeva prin pod”. Când ne-am dus la o petrecere la care toată lumea bea scotch single-malt și scria notițe de degustare, alții au scris *Note de mușchi, fum, pământ*, iar Daniel a scris *Are gust de prafridicat de roțile unui car din Roma antică*. Când am prizat împreună cocaină, n-a mai fost prima oară pentru mine. Într-o noapte am făcut sex într-un cimitir de la marginea orașului. Am făcut un drum cu mașina până la New Orleans pentru că aveam mașină. Eu mi-am anulat cursurile la care trebuia să predau – sau mi-am convins niște prieteni să mă suplinească – ca să ne uităm la History Channel sub pături aspre de hotel, galben-muștar, tocmai în Wherever – chiar așa se numea orașul, Oriunde –, în Mississippi. Beam shoturi de whisky ieftin la începutul după-amiezii și alergam pe străduțele lăturalnice din Cartierul Francez.

Daniel și prietenii lui, un grup de poeți mai în vârstă, își petreceau serile trăgând cu puști cu aer comprimat în doze goale de bere Pabst Blue Ribbon. Îi priveam profilul tremurând în lumina focurilor de tabără. Îmi era jenă că sunt atât de tânără, doar 21 de ani, așa că am mințit și i-am spus că aveam 22. Pe atunci, matematica asta avea sens.

Prietenii lui Daniel mă intimidau. Mi-a spus că unul dintre ei, Jack, se culcase cu 125 de femei. Mă întrebam dacă Jack n-ar vrea să se culce și cu mine. Într-o noapte i-am spus lui Jack că uneori mergeam cu mașina până la popasul de camioane în toiul nopții și lucram în separeurile cu banchete de vinilin de lângă magazinul de piese, cu vedere la capacele de jantă cromate de pe rafturi. „Tocmai ai devenit de o *sută* de ori mai interesantă”, a spus el, iar eu am încercat să mă împart în o sută, chiar acolo, în fața lui, ca să-mi dau seama ce fusesem până atunci.

Dacă exista o carte pe care să o venereze toată lumea de la Universitatea Iowa, de la poezii-oracol la arhitectii în proză, aceea era *Jesus' Son** a lui Denis Johnson. Volumul acela de nuvele era Biblia noastră a frumuseții și a traumei, o viziune halucinantă a vieții și a mediului nostru, plin de petreceri pe la ferme și dimineți mahmure, de ceruri albastre atât de luminoase că te dureau ochii. Jumătate din carte se petrecea prin barurile din Iowa City. La intersecția dintre Burlington și Gilbert, unde acum aveam o benzinărie Kum & Go, se întâmplau tot felul de nebunii. Nuvela „Emergency” își lua titlul de la semnul mare de pe secția de urgențe a spitalului Mercy: litere roșii, luminoase, pe un zid de cărămidă, pe care eu le asociază cu întorsul pe jos acasă, beată, în nopțile de iarnă, atât de amorțită că nu mai simțeam frigul. În lumea povestirilor lui Johnson, te apropii de pahar să bei „ca o pasăre colibri deasupra unei flori”. Era o fermă unde se fuma opiu farmaceutic și se spuneau replici de genul: „Azi McInnes nu se simte prea bine. Tocmai l-am împușcat”.

* „Fiul lui Iisus” (n.t.).

În *Jesus' Son*, până și lanurile de porumb contau. Ne înconjurau orașelul ca un ocean, vara verde și țepos, în septembrie suficient de înalt cât să servească drept labirint, apoi, restul iernii, devastat sub formă de coceni uscați – rânduri mohorâte de tulpini cafenii, ofilite, scheletice. Johnson parcă ne suna beat de la sfârșitul tuturor timpurilor să ne spună ce însemnau câmpurile acestea enorme, cu marginile prea departe să le vedem. Unul dintre personajele lui se uită la ecranul uriaș al unui cinematograf drive-in și îl ia drept viziune sacră: „Cerule se despicase și îngerii se pogorau dintr-o vară de un albastru strălucitor, cu fețele enorme pătate de lumină și pline de milă”. Johnson luase Iowa cea obișnuită din jurul nostru drept ceva sfânt, iar la confuzie contribuiseră drogurile și băutura.

Când a ajuns în Iowa City, în primul an de facultate, în toamna lui 1967, Johnson le-a scris părinților să le spună că, din greșeală, cumpărase de la magazinul ONG-ului Goodwill păturici pentru bebeluși pe care le luase drept prosoape – dar că se bucura că găsisese „o colecție de cravate pline de personalitate”. Se plângea de un individ care cânta zgomotos la banjo în fața ușii camerei lui de la cămin. În noiembrie, trecuse deja pentru prima oară prin penitenciarul local. Cât a fost închis, prietenii i-au trimis o felicitare de supermarket cu niște figuri triste, de bandă desenată, cu fețele lăsate: *TE RUGĂM, VINO ÎNAPOI!!! Ne e foarte dor de tine și în plus...* În interior se completa: *Avem liber la petrecere!* O prietenă, Peg, îi scria: „Of, toată ziua am încercat să te scot, dar nu vor să te elibereze. Ți-am plătit amenda, deci o să ieși joi seara”. Peg se descurca – „Acum sunt la un popas de camioane de pe I-80, beau o cola” –, dar voia să-i spună că „Așteptăm toți cu nerăbdare revenirea ta triumfală”.

Înainte să împlinească nouăsprezece ani, Johnson își publicase deja prima carte de poezie, iar înainte de 21 de ani ajunsese într-o secție de psihiatrie cu psihoză alcoolică. Auzisem că *Jesus' Son* nu era altceva decât o colecție de amintiri pe care le îndesase într-un sertar și apoi le vânduse unui editor, ani și ani mai târziu, ca să-și plătească impozitele.

Îmi plăcea să citesc cu glas tare un paragraf de final dintr-o povestire din carte, în dormitorul meu din Iowa: „Am sărutat-o deplin, cu gura pe gura ei deschisă, și ne-am întâlnit înăuntru. Era acolo. Da, era. Drumul lung pe coridor. Ușa deschisă. Străina frumoasă. Luna sfâșiată, reparată. Degetele noastre care ștergeau lacrimile. Totul era acolo”. El insista că putea conta chiar și un singur amărât de sărut, că putea conta un singur moment dintr-o beție amețitoare, că puteau conta până și cele mai obișnuite lucruri – drumul pe coridor, ușa deschisă, chiar și străina fără nume. Toate, împreună, formau ceva. Ce *era* acel ceva – cine știa? Dar îi simțeam marginile zdrențuite.

Era ceva frumos și necesar la rolul durerii în poveștile lui Johnson. Adevărul se furișa dincolo de granițele distrugerii și ale suferinței. Când oamenii sufereau, se *făurea* ceva, ca o piatră prețioasă sau o pasăre ieșită din ou. Când i se spunea unei femei că soțul ei murise, după o ușă de spital care lăsa să intre o singură dâră de lumină strălucitoare, de parcă „înăuntru se incinerau diamante”, ea „țipa” așa cum își imagina naratorul „că ar țipa un vultur”, iar el nu era îngrozit, ci fascinat. „Era minunat să fii viu și să auzi asta!” spunea el. „Căutasem peste tot sentimentul acesta.” Studenților mei li se părea o cruzime faptul că naratorul căuta durerea, dar eu îmi spuneam *Înțeleg*. Și eu mi-aș fi înfipt unghiile pe sub ușa de spital în căutarea diamantelor, în căutarea căldurii enorme și a țipătului născut din distrugerea lor.

La sfârșitul povestirii, naratorul ni se adresează direct de pe pagină: „Iar voi, oameni ridicoli, vă așteptați să vă ajut”. Dar eu nu îi căutam atât ajutorul, cât viziunea glorioasă despre ce însemna să fii frânt. Personajele lui jucau rolul bețivilor profeți, ai Virgiliilor din propriul iad. „Pentru că toți credeam că eram tragici și beam”, ne spune naratorul lui. „Aveam sentimentul acela neajutorat al destinului.” Povestirile lui insistau că tot ce aveam în jur conta: visul și fumul țigărilor cu cuișoare și frigul pătrunzător al locurilor acelora. *Era acolo*, scria el. *Totul era acolo*.

Voiam să îmi amintesc primele luni cu Daniel pentru magia lor, dar realitatea e că erau saturate și de anxietate. Pentru mine, atât de multe dintre aventurile noastre fără griji – călătoria bruscă la New Orleans, sexul în cimitir – erau împletite cu îndoială și nici vorbă să fie libere. Mai degrabă erau încercări de a ne dovedi, lui și mie, că ceea ce se întâmpla între noi se întâmpla la scară largă. Cursa noastră împiedicată și beată prin Cartierul Francez mi se derula în minte ca un film de artă: balcoane de fier forjat, apartamente tip vagon în culori pastel.

De la Daniel nu aveam nevoie doar să mă vrea; aveam nevoie să vrea *totul* cu mine. Orice altceva îmi suna a respingere. Pentru el, presupun că era destul de epuizant. Nu mă interesa starea aceea neclară dintre a fi străini și a ne fi devotați pasional unul altuia pentru tot restul vieții – cu alte cuvinte, perioada de „suntem împreună”. Eu aveam nevoie de tot pachetul, imediat. *Mai mult. Încă o dată. Pentru totdeauna*. Îmi amintesc că, odată, mi-a spus: „Îmi place de tine, dar nu sunt sigur că aș vrea să mă căsătoresc cu tine”, deși am reprimat atent ce voi fi spus eu ca să atrag replica aceasta, probabil ceva de genul „Nu vrei să mă iei de nevastă?!”. Dacă nu voia, după o lună eram dispusă să

interpretez asta ca eșecul meu personal. Băutul cu Daniel nu însemna doar să mă las în voia imprudenței lui, ci și să supraviețuiesc nesiguranței lui. Nesiguranța aceasta o interpretam ca pe o enigmă metafizică, un referendum asupra posibilităților intimității, când de fapt nu era altceva decât sinceritate. Era sinceritatea unui poet de 26 de ani care locuia deasupra unui local cu falafel.

Într-o noapte, cum ne târam noi acasă după un grătar și ne prosteam în întuneric, m-a oprit în mijlocul trotuarului. Când mi-a spus „Acolo, la petrecere, m-am îndrăgostit de fiecare cuvânt pe care l-ai scos pe gură, în pula mea”, parcă mi-a confirmat o bănuială. Dintotdeauna suspectasem că iubirea venea ca răsplată pentru că ai spus ce trebuie.

Daniel avea o fostă prietenă care avusese cancer cervical. Luase HPV de la el, așa că se simțea responsabil pentru boala ei. Acum ea se însănătoșise și nu mai erau împreună, dar pe el îl preocupa în continuare spectrul relației lor și vinovăția pentru boala ei. Eu nu-mi făceam probleme că ea s-ar putea să aibă o recidivă și nici că s-ar putea să iau și eu HPV; mă temeam doar că n-aveam să însemn niciodată pentru el la fel de mult ca ea.

Într-un weekend am mers toți cu cortul pe malul lacului Macbride, eu și Daniel și grupul lui de poeți mai în vârstă. Era început de primăvară. Aerul mirosea a pământ umed. Totul părea crud, de la zăpada proaspăt topită. Îmi era frică să nu spun vreo prostie, dar îmi era frică și să nu spun nimic. Cât puteam să mai povestesc despre popasul pentru camioane? Ce altceva aveam? Turnam în mine bere după bere și de-abia dacă m-am atins de hamburger. Îmi aduc aminte că mă stresam, după care nu îmi mai aduc aminte nimic. A doua zi de dimineață m-am trezit într-un cort și Daniel mi-a spus că îi speriasem. În seara dinainte, plecasem de una singură în pădure și nu mă mai